

Budget 2022

Med regionplan 2022-2024

1. Innehåll	2
2. Sverigedemokraterna Region Västmanland	3
3. Inledning	4
4. Vården som helhet	5
4:1 Nära vård	5
4:2 Akutvård	6
4:3 Psykisk ohälsa	6
4:4 Palliativ vård	7
4:5 Funktionsvariationer	7
4:6 Tandvård	8
4:7 Förebyggande hälsovård	8
4:8 Patientsäkerhet	9
4:9 Patienträttsgaranti - en region utan vårdköer	9
5:0 Personal	10
5:1 Krav på sjukvården utifrån samhällsutveckling	10
5:2 Hot och våld	11
6. Infrastruktur	11
6:1 Kollektivtrafik	11
6:2 Infrastruktur regionalt	12
6:3 Det regionala och storregionala utvecklingsuppdraget	12
6:4 Regionalstrategi för energiförsörjningen	12
6:5 Krisberedskap	13
6:6 Närproducerade och lokalproducerade livsmedel	13
7. Kultur	14
8. Ekonomi	15
Finansiering/pensionsportfölj	15
Resultatmål	16
Resultat	17
Ramar	18
RS förfogande	19
Inv/lån Ramar/Prognos	20
Sammanställning/åtgärder	21
Sverigedemokraterna föreslår regionfullmäktige besluta	22-23

2. Sverigedemokraterna Västmanland

Pandemin fortsätter att begränsa tillgängligheten och det är fortsatt återhållsamhet som resulterar i mycket hårt arbete för företag för att få ekonomin att gå ihop. Sjukvården har fortfarande en ansträngd situation.

Glädjande nog så ser vi ljuset i tunneln närma sig, vaccinationen pågår förfullt och merparten av alla äldre är klara. Fas 3 är inledd och fas 4 inleds.

2020 blev ett väldigt speciellt år, det mesta vändes upp och ner av belastningen på sjukvården som låg på bristningsgränsen. Insatsen från all personal var och är beundransvärd. Effekten av denna pandemi har gjort så att planerade operationer som kan anstå har skjutits på framtiden. En stor vårdskuld har uppstått och som intensivt måste arbetas bort under planperioden.

Det kräver en god planering av fortsatt hårt och effektivt arbete, och ekonomiska medel ska anslås RS förfogande med 10 mnkr.

Hela region Västmanlands huvuduppgift är nu att fortsätta att följa de givna rekommendationer från FHM och Västmanlands smittskyddsläkare som har informerat oss under hela pandemin för att begränsa smittan som fortfarande härjar. Nu när vissa begränsningar lättas och det blir en större rörelsefrihet måste vi tänka på våra lokala företag i både handel och restaurangnäring så att samhället börjar stabiliseras igen.

Sverigedemokraternas budget för Västmanland är inriktad på att bedriva en professionell och kostnads-effektiv vård för länets innevånare, allt handlar om prioriteringar. I Sverigedemokraternas budgetmotion prioriteras vården i första hand, då det är regionens primärt största huvuduppdrag. Det är en väldigt viktig samhällsfunktion för befolkningen som via skattsedeln betalar för den. Vi avsätter medel för förstärkningar bland annat till att utöka med kvalitativ kompetens i den nära vården, vi satsar på kompetensutveckling och resursförstärkning inom psykiatri, och cancerforskning.

Ingvar Jonsson
Regionråd (SD)

3. Inledning

Sverigedemokraterna är ett socialkonservativt parti med nationalistisk grundsyn. Vi betraktar oss som ett mittenalternativ och som ett tredje block i svensk politik. Vi kombinerar strävandet efter social och ekonomisk grundtrygghet med värdekonservativa idéer. Det övergripande målet med partiets verksamhet är att återskapa ett folkhem som i så hög grad som möjligt är präglad av trygghet, välstånd, demokrati, en stark inre solidaritet samt sammanhållning.

Vi tar vår viktiga roll i svensk politik på största allvar och har för avsikt att på bästa sätt försöka förvalta det förtroende som väljarna har gett oss. I region politiken samarbetar vi med det eller de partier som ger oss bäst förutsättningar att genomföra vår politik.

Sverigedemokraterna ser till hela Sveriges bästa och anser det därför vara av yttersta vikt att det skapas en jämn och god vård över hela landet så att inte regionala obalanser uppstår. Vi lägger heller inget egenvärde i vem som driver sjukvården. Vår ledstjärna är bästa möjliga vård per krona, oavsett om vården drivs i offentlig eller privat regi. Privata aktörer som är skattefinansierade ska vara jämställda offentliga aktörer.

Alla människor ska bemötas likvärdigt i regionernas verksamheter. De mänskliga rättigheterna och skyldigheterna skall vara okränkbara, vilket innebär att de gäller var och en, oavsett etnisk härkomst, kön, språk, religion, sexuell läggning, politisk uppfattning eller social ställning. Alla individer ska bli bemötta med respekt inom regionen oavsett om du är patient eller om du arbetar som anställd inom regionen.

Man ska känna trygghet och tillit till vårdgivaren. Detta innebär bland annat att ingen särbehandling av människor får ske utifrån ovidkommande kriterier och att regionen ska tillhanda hålla evidensbaserad vård.”

Sverigedemokraterna ägnar sig inte åt överbudspolitik, utan verkar för en ansvarstagande och långsiktigt hållbar ekonomisk politik som skapar stabilitet och tillväxt. När prioriteringar måste göras är det partiets uppfattning att det framförallt är kvaliteten och tillgängligheten inom sjukvården samt bevarandet av kulturarvet som bör värnas och sättas i fokus.

Hälso- och sjukvården är en av de viktigaste delarna i det välfärdssamhälle vi byggt upp och lever i. Med sjukvården som främsta uppdrag har Region Västmanland ett övergripande ansvar för invånarnas vård och hälsa.

Sverigedemokraterna kommer alltid att ställa investeringar inom regionens andra ansvarsområden i relation till sjukvårdens behov.

En god ekonomisk hushållning skall vara ett självklart krav inom Region Västmanland.

Verksamheten skall drivas på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt så att vi uppnår God Ekonomisk hushållning.

Skattemedel ska användas på bästa möjliga och ansvarsfulla sätt där medborgare får tillbaka en så stor del som möjligt genom rättvis, god vård och service. Att överskrida de resurser som ställs till förfogande är att skuldsätta kommande generationer. Hushållning med våra gemensamma resurser handlar också om vår miljö och levnadsvillkor, att se på dem ur ett framtidsperspektiv.

Personalen är regionens viktigaste resurskapital. Region Västmanland ska vara en attraktiv arbetsgivare med bra arbetsmiljö, karriärmöjligheter och en skälig lön för det utförda arbetet. Att de som arbetar i vår region mår bra och trivs på sina arbetsplatser är en förutsättning för att vår verksamhet ska kunna hålla en hög kvalitet.

4. Vården som helhet

4:1 Nära vård

Som en del av den demografiska utvecklingen i Sverige samt årtionden av hög invandring har vårdbehovet ökat i hela regionen. Parallellt med en ökad evidens och komplexitet i behandlingar har det uppstått ett behov av att i breda drag se över befintliga vårdstrukturer och vårdkedjor med betoning på patientens trygghet, välmående och hälsa.

Primärvården bör utgöra rollen som sjukvårdens nav, den mest centrala av alla åtgärder för att få ett hälsoeffektivt och hållbart sjukvårdssystem. I detta utgör organisation, ledarskap och tillräcklig resursfördelning grunden för att ge primärvården möjligheten att fullgöra sitt uppdrag.

Primärvården ska erbjuda kontinuitet genom att varje patient ska ha en fast namngiven vårdkontakt, vårdcentralen ska därtill ha det koordinerande vårdansvaret för patienter med behov inom specialistvården. Vården ska komma närmare, när patienten inte behöver eller kan komma till vården ska vården komma till patienten.

Nära vård är ett brett begrepp, den kan definieras med geografisk närhet, relationell närhet eller genom vilken tillgänglighet vården har. I den relationella närheten hittar vi kontinuitet, trygghet, samordning och kompetens. I den nära vårdens tillgänglighet hittar vi öppettider, det fysiska mötet, digitala möten och flera kontaktmöjligheter.

I ytterligare satsningar att förbättra vårdgarantin, tar vi sikte på ett minskat flöde till sjukhusen och därför vill vi se en ökning av mobil närvård i regionen. Det bästa komplementet till denna vård anser vi specialiserade äldrevårdsmottagningar vara. Vi vill inrätta vårdgarantiserviceverksamheter som säkerställer att vårdgarantin kan efterlevas om inte region Västmanland eller sjukhuset kan leverera i tid, vars syfte är att förbättra för patienter som är i behov av samordnad vård. Vi vill stärka tillgängligheten genom att inrätta fler vårdcentraler som erbjuder vård på kvällar och helger, när vanliga vårdcentraler har stängt. Det minskar felfrekvensen för de som söker sig till fel vårdinstans. Detta går helt i linje med vad vi lägger i förslag gällande främst äldre, multisjuka patienter.

Cancervård

Cancer är idag en stigmatiserande sjukdom och medför mycket lidande. Sammantaget är cancersjukdomarna stadigt ökande. Denna trend måste brytas med alla till buds stående medel. Människor måste få adekvat vård inom vårdgarantin. Vården måste bli effektivare, billigare och patienter får inte dö i köerna. Gällande äggstockscancer (Ovarial cancer) satsar Sverigedemokraterna 4 miljoner kronor per år 2022 - 2024 då vi ser att det finns en underdiagnostik av äggstockscancer. Satsningarna innebär pengar till mer forskning för att hitta tillförlitliga screeningmetoder samt att hitta bättre behandlingsmetoder.

Sverigedemokraterna föreslår regionfullmäktige besluta

- Att inrätta vårdgarantiserviceverksamheter
- Att stärka tillgängligheten genom att inrätta fler vårdcentraler som erbjuder vård på kvällar och helger
- Att kraftfullt informera befolkning om personliga profylaktiska åtgärder i syfte att om möjligt undvika cancersjukdomar
- Att arbeta för att korta ledtiderna till cancervården
- Att anslå 4 miljoner kronor per år 2022 - 2024 till forskning för att hitta tillförlitliga screeningmetoder samt bättre behandlingsmetoder

4:2 Akutvård

Regionens invånare ska ha tillgång till en akutsjukvård av högsta kvalitet med en god tillgänglighet. Akutsjukvårdens funktionalitet sätter en tydlig prägelse på invånarnas trygghetskänsla. Att veta att man får den hjälp och det stöd man behöver när man mår som sämst är avgörande för tilliten till akutsjukvården.

Triageringen inom akutsjukvården måste få ett bättre flöde så att patienten hamnar rätt på en gång inom akutavdelningarna samt att öka läkartätheten på dessa avdelningar för att slippa onödigt långa väntetider för patienterna, och minska stressen hos personalen.

Många sköra äldre med hemtjänst tvingas i dag besöka akutmottagningarna vid lättare vård och omsorgsbehov. I stället för det omfattande och fysiskt omständliga akutbesöket bör de kommunala korttidsboendena i högre utsträckning samverka med den regionala hälso- och sjukvården. När det gäller äldre och multisjuka som har svårt att förflytta sig så bör mobila primärvårdsteam skapas med läkare, sjuksköterskor, psykologiskt utbildad personal, diabetiker, sjukgymnaster.

En gemensam strategi bör tas fram mellan region och kommun där särskilda korttidsboenden ges ett utvidgat uppdrag att samverka med akutvården och 1177 för att tillfälligt ge sköra äldre vård- och omsorg som annars hade påkallat ett besök på akutmottagningen, genom direktintag.

Sverigedemokraterna föreslår regionfullmäktige besluta

- Att varje patient ska ha en fast namngiven vårdkontakt
- Att genomlysna möjligheterna att öppna äldrevårdsmottagningar.
- Att Utveckla korttidsboenden för minskade besök på akuten av sköra äldre
- Att Triageringen inom akutsjukvården måste få ett bättre flöde
- Att Införa mobila primärvårdsteam för äldre och multisjuka

4:3 Psykisk ohälsa

Sverigedemokraterna ser med stor oro på att psykisk ohälsa breder ut sig. Partiet verkar för en stark och trygg psykiatri där behandling sker genom ett väl utvecklat samspel mellan psykofarmaka och psykoterapi.

Psykisk ohälsa drabbar många människor och är ett ständigt växande folkhälsoproblem i Sverige. Här rymmer allvarliga tillstånd som psykoser, depressioner, stress och sömnsvårigheter, vilket ofta leder in individen i olika slags missbruk. Vi Sverigedemokrater vill se fler förebyggande insatser, effektivare behandlingsmetoder och bättre omhändertagande vilket skulle innebära höjd livskvalitet för patienterna och deras anhöriga, samt en stor samhällsbesparing.

Åldrandet i sig innebär en ökad risk för både fysiska och psykiska sjukdomar. Depression är det vanligaste psykiska ohälsan hos äldre och bedöms vara så omfattande att det kan benämnas som ett folkhälsoproblem.

Depression är den viktigaste utlösande faktorn för självmord hos äldre personer. Det är viktigt att primärvården upptäcker dessa patienter i ett tidigt skede för att kunna ge adekvat behandling eller remittera vidare till psykiatri. Förbättra tillgängligheten till psykiatrisk hjälp och vård genom att erbjuda psykiatrisk kompetens i primärvården.

Särskilt oroande är den ökade ohälsan hos barn och ungdomar. Våra ungdomar har många gånger behov av stöd och hjälp till följd av psykisk ohälsa och det är oroande att barn och unga mår allt sämre. För att effektivisera och kvalitetssäkra våra insatser mot barn och unga med psykisk ohälsa krävs ett samarbete med skolor och kommuner så att rätt hjälp snabbt kan sättas in oavsett vilken instans som uppmärksammat behovet. Vi skulle behöva införa ett så kallat hälsokort som följer individen från födsel tills att man kliver in i vuxen ålder. Men även satsa på mobila team som hjälper och stöttar familjer där barn eller ungdomar försökt att skada sig själva.

Region Västmanland måste prioritera den psykiatriska vården betydligt mer då alla undersökningar och rapporter visar att den psykiska ohälsan breder ut sig inom alla samhällsgrupper. Sverigedemokraterna satsar därför 9 miljoner kronor på kompetensutbildning inom psykiatri under planperioden 2022 - 2024.

Psykiatriska sjukdomar innebär även ett stort lidande för den drabbade och deras anhöriga samt stora kostnader för samhället.

De flesta patienter med någon form av psykisk ohälsa tas om hand inom primärvården. Det är därför viktigt med ett nära och fungerande samarbete mellan primärvården och psykiatrin så att patienten får tillgång till bästa möjliga behandling och omvårdnad. Införandet av vårdprogram för självmordsprevention och all personal som möter självmordsnära patienter i sitt arbete bör genomgå utbildning.

Som ett led att förbättra den psykiatriska vården i Region Västmanland, samt bidra till en av stigmatisering av psykiatrin vill vi starta projekt psykiatrisk akut mobilitet, PAM.

Projektet involverar en psykiatrisk akutbil som bemannas av specialistsjuksköterskor.

Brister i kunskap om psykiatriska tillstånd inom bland annat den somatiska vården. Det ökar risken för att undersökningar och anamnes inte blir korrekta och att diagnoser missas. Det kan i sin tur leda till att patienten får en sämre behandling, eller vård i ett sent skede. Det finns också brister i kunskap inom psykiatrin och somatiska sjukdomstillstånd. Dessa faktorer kan leda till allvarliga konsekvenser för dem som drabbas, med sämre behandling och ökad dödlighet som följd.

Sverigedemokraterna föreslår regionfullmäktige besluta

- Att samarbetet mellan primärvården och psykiatrin bör förbättras för att garantera att patienten får tillgång till adekvat behandling.
- Att införa psykiatriambulans PAM
- Att 30 miljoner kronor anslås under 2022 - 2024 inom BUP
- Att införa vårdprogram för självmordsprevention
- Att satsa 9 miljoner kronor på kompetensutbildning inom psykiatrin under planperioden 2022 - 2024

4:4 Palliativ vård

Sverigedemokraterna anser att alla som har behov av palliativ vård i livets slutskede oavsett diagnos bör kunna få det av kompetent och välutbildad personal oberoende av bostadsort. Vården vid livets slut ska ges hög prioritet och präglas av värdighet, omtanke och respekt för patienten. Rätten till fullgod smärtbehandling bör vara en självklarhet, liksom psykologiskt, socialt och andligt eller existentiellt stöd för patienter och närstående. Sverigedemokraternas målsättning är att sjukvården och hemsjukvården alltid bör erbjuda basal palliativ vård och att de som har ytterligare behov får tillgång till specialiserad palliativ vård.

Palliativ vård bör erbjudas varhelst patienten väljer att vårdas. I hemmet, på ett sjukhem, ett sjukhus eller ett hospis. Vården bör organiseras så att det blir naturligt för anhöriga att vara tillsammans med patienten den sista tiden. Därför är det viktigt med en väl utbyggd palliativ verksamhet i regionen.

Sverigedemokraterna föreslår regionfullmäktige besluta

- Att satsningarna på sjukhusanslutna palliativa team som gör det möjligt att vårda döende och svårt sjuka vuxna, ungdomar och barn i hemmet bör utökas.

4:5 Funktionsvariationer

Alla människor lever efter olika villkor och har olika svårigheter om prövar dem i deras vardag. Sverigedemokraterna strävar efter ett väl utvecklat system där personer med funktionsvariation får det stöd som behövs och ges möjligheter till goda levnadsvillkor. Det är vår åsikt att staten, regionerna och kommunerna har ett gemensamt ansvar att erbjuda metoder som gör funktionsvariationer överkomliga.

Brukarorganisationerna har en viktig roll i att bevaka och föra fram de funktionsnedsattas intressen och krav. Vi anser att brukarnas organisationer är en stor och viktig resurs och goda samarbetspartners för regionen i arbetet med att förbättra vården och levnadsvillkoren för människor med en funktionsvariation.

Föräldrar till barn med en funktionsvariation upplever ofta att det är ett stort problem att hålla kontakten med handläggare och stödpersoner. Många beskriver det som en oändlig uppgift som aldrig tar slut och stjälar tid från barnet som behöver särskild omsorg på grund av funktionsvariationen.

Sverigedemokraterna föreslår regionfullmäktige besluta

- Att Satsningarna på förbättrad tillgänglighet för funktionsnedsatta bör intensifieras.
- Att Samverkan med brukarorganisationerna bör förbättras.

4:6 Tandvård

Sverigedemokraterna ser tandvården som en självklar del av välfärden och har som långsiktig ambition att den helt bör räknas in i den allmänna hälso- och sjukvården och ingå i högkostnadsskyddet. En god tandhälsa är nämligen grundläggande för en god hälsa som helhet och tänderna följer oss genom hela livet utan större möjligheter till självläkning av skador. Det finns även klara samband mellan dålig munhälsa och olika sjukdomar. Den som lider av tandlossning löper större risk att drabbas av hjärt- och kärlsjukdomar liksom av hjärnblödning eller diabetes. Insatser för att ge god tillgång till regelbundna undersökningar bör ligga i fokus för att upprätthålla och säkra en folktandvård värd sitt namn.

Det nämns i rapporter att både barns uteblivande från tandvården och risk för karies hos barn är förknippade med ensamstående föräldrar, unga föräldrar, familjer med ekonomiskt bistånd, föräldrar med låg utbildningsnivå samt invandrade föräldrar. Den sämre tandstatusen kan också enligt forskning vara förknippad med våld och övergrepp i hemmet. I samband med vår folkhälsosatsning så inbegriper denna även ett betydande tillskott till förbyggande tandvård.

Många äldre och sjuka har svårt att ta sig till en tandvårdsklinik och för äldre med demenssjukdom skapar resan till tandläkaren en stor oro. Det leder ofta till att patienterna inte kan ta emot den tandvård de behöver. Subventionerade patientavgifter för äldre är ett sätt att få fler äldre att, i god tid, hindra att en dålig tandhälsa förvärras.

Sverigedemokraterna föreslår regionfullmäktige besluta

- Sträva mot subventionerade tandvårdsavgifter för äldre, +65 år

4:7 Förebyggande hälsovård

För Sverigedemokraterna är det ett självklart mål att minimera behovet av sjukvård genom gott förebyggande arbete. Det är för oss en självklarhet att det bästa för såväl individ som samhälle är att upptäcka sjukdomar på ett så tidigt stadium som möjligt, eller ännu hellre stoppa dem från att över huvud taget uppkomma. Hälso- och sjukvården måste därför riktas in på en god och stark folkhälsa, hög riskmedvetenhet och regelbundna undersökningar av den enskildes hälsotillstånd.

En grundförutsättning för god livskvalitet är god hälsa. Genom val av livsstil ansvarar individen i första hand själv för sin hälsa.

Vi vill se ett mer aktivt samarbete med skolhälsovården och kommunerna gällande hälso- och sjukvården där vi vill möjliggöra att de kan utöka användningen av sjukvårdens journalsystem Cosmic för en gemensam och säkrare hantering när det gäller skolungdomars/medborgarnas hälsa.

En alltmer utbredd förekomst av ohälsosam övervikt kommer att innebära stora belastningar på sjukvården i framtiden om inte riktade insatser mot överdriven fetma görs tidigt. Viktigt är också kampen mot ätstörningar bland ungdomar. Därför är det nödvändigt att regionen uppmuntrar skolor att servera näringsriktig, nylagad och välsmakande mat.

Information och insikt om matens betydelse för en god hälsa kan delges befolkningen genom kampanjer på samma sätt som mot rökning, alkohol eller andra saker där man önskar ett ändrat beteende. En generell bättre hälsa skulle långsiktigt minska belastningen på vården och därmed kostnaderna.

Genom att förse medborgarna med kunskap och möjligheter att leva ett hälsosamt och positivt liv kan deras livsglädje öka. I takt med detta minskar långtidssjukskrivningar, missbruk och andra sociala problem.

Sverigedemokraterna föreslår regionfullmäktige besluta

- Att anslå 6 miljoner kr per år i förebyggande hälsovård i budget 2022 med planperiod 2023 - 2024
- Att implementera Cosmic mellan regionen och kommunerna intensifieras.

4:8 Patientsäkerhet

Arbetet med att förbättra patientsäkerheten inom Region Västmanland har pågått länge och arbetet har kommit långt. Vårdskador uppstår ofta som en följd av att personalen är underbemannad, överbeläggningar och utlokalisering. Att skapa förutsättningar för en hanterbar arbetsmiljö är ett steg i rätt riktning för att minska vårdskador. Stimulera och uppmuntra personal sker genom kompetensmodellen. Ny personal ska välkomnas till en trygg och stimulerande arbetsmiljö, där de kan finna framtidstro att utvecklas och känna stolthet inom sin yrkeskategori.

Effektiva arbetslag byggs genom att alla drar åt samma håll, talar samma språk och följer samma regler. All vårdpersonal ska tala förståelig svenska, uppträda professionellt i sin yrkesroll och agera på ett föredömligt sätt. Ur patientsäkerhetssynpunkt är det viktigt att ingen enskild person ställs inför värderingar som inte ingår i den anställdes yrkesutövning.

Det är också en självklarhet för oss att större hygien tekniska krav ska ställas på all personal, gällande klädsel och god vårdhygien i stort. VRI (vårdrelaterade infektioner) är kostsamma och kan ge ökade vård dygn. Det leder till ökat lidande för patienten och belastar vården. Det är därför självklart mycket viktigt att vårdpersonalen har rätt incitament och kunskap för att förhindra infektioner och där vi i vår budget avsätter medel till utbildning och kunskap i förebyggande insatser. Med resultatet att sänka VRI kostnaden med 15 mkr i planperioden 2022 - 2024.

Sverigedemokraterna föreslår regionfullmäktige besluta

- Att anslå 2 mkr 2022, 2 mkr 2023, 1 mkr 2024 till förebyggande insatser av VRI

4:9 Patienträttsgaranti – en region utan vårdköer

Västmanlänningarnas förväntningar på den offentliga sjukvården håller på att sänkas när de tvärtom borde höjas. Som patient ska man ha rätt att fritt välja offentligt finansierad vårdgivare för operationer och andra behandlingar, det gäller både öppen- och slutenvård.

Som patient ska man också ha rätt att bli utredd inom vårdgarantins ramar. Om regionen inte kan erbjuda patienten behandling eller operation inom vårdgarantins dagar ska man hänvisas till en annan offentlig eller privat vårdgivare för att vårdgarantin ska kunna efterlevas.

Om behandling eller operation inte kan erbjudas inom vårdgarantins ramar inom Sveriges gränser ska vårdgivaren hänvisa och erbjuda patienten vård utomlands, vilket inte ska innebära några extra kostnader för patienten.

Därför ska samverkansavtal upprättas mellan olika vårdgivare, offentliga och privata, svenska och utländska, regionen ansvarar för kontakterna med den hänvisade vårdgivaren, journaler, transporter, uppehålle och eventuellt tolkningshjälp med utländska vårdgivare.

Svenska medborgare ska garanteras en tillgänglig hälso- och sjukvård av hög kvalitet. Givetvis är den långsiktiga målsättningen att vård utomlands endast ska vara nödvändigt i undantagsfall.

På sikt ska den nuvarande vårdgarantin på 90 dagar minska till 30 dagar, en så kallad månadsgaranti. Vid särskilt allvarliga sjukdomar, såsom hjärt-kärlsjukdomar, cancer och liknande, ska maximal väntetid vara 14 dagar. Med anledning av pandemin har vårdskulden ökat, därför anslår Sverigedemokraterna 10mkr 2022 som extra resurs för att minska vårdköer.

5. Personal

En förbättrad personalpolitik skapar bättre förutsättningar att vara attraktiv som arbetsgivare, både vad gäller löner och arbetsvillkor. Brist på specialistkompetens skapar flaskhalsar och bidrar till långa väntetider.

Ett tydligt exempel är hur antalet specialistsjuksköterskor länge har minskat, samtidigt som vårdbehoven har ökat. Inte minst när vårdbehoven ökade drastiskt då pandemin slog till.

Det ska också vara tydliga krav på kvalifikationer och uppförande. All vårdpersonal måste kunna uttrycka sig på förståelig svenska. Regionen ska tillhandahålla gott och kontinuerligt stöd samt utbildning till chefer. Detta för att motivera till innovation och förbättringsarbetet både inom yrkeskategorierna i sig och för hela vårdapparaten.

Vi ser idag ett växande problem i att vissa yrkesgrupper inom vården utför arbetsuppgifter som de egentligen är överkvalificerade för. Andra yrkesgrupper skulle kunna överta en del av dessa uppgifter.

Den administrativa bördan för exempelvis läkare är idag orimligt stor. Vi måste se till att minska denna så att vårdpersonal får ägna sig åt sin yrkesutövning, alltså vårda patienter. Generellt gällande administrationskostnaderna bör en översyn och effektivisering med minskade kostnader göras för regionens personal i alla verksamheter där det viktigaste för verksamheten är att se över vårt huvuduppdrag.

Verksamheten utförs till en mycket stor del av egen personal och i egen regi, vilket också gör att vi är beroende av vår egen personal som är vår främsta resurs. När bemanningen sviktar så är ofta den enda lösningen att använda sig av hyrläkare men även inhyrda sjuksköterskor. Trots insatser för att jobba bort beroendet av inhyrd personal har kostnaden för hyrpersonal fortsatt att öka. Dock måste viss inhyrd personal användas vid hög belastning.

Regionen måste bli mer attraktiv som arbetsgivare för egen personal.

Sverigedemokraterna föreslår regionfullmäktige besluta

- Att begränsa användning av hyrpersonal.
- Att verka för att regionen skall vara en attraktiv arbetsplats.
- Att språkkrav ställs på personalen som anställs
- Att se över karensregler för personal som vill säga upp sig och återkomma som dyr hyrpersonal
- Att minska administrationskostnaderna med 2,0% 2022 - 2023. 3,0% 2024 i HSF
- Att minska administrationskostnaderna med 3,0% 2022 - 2023 4,0% 2024 i RUF och i RK samt ingen uppräknings av LPIK
- Att minska administrationskostnaderna med 2,5% 2022- 2023 3,5% 2024 i KTF
- Att se över regionens primära huvuduppdrag

5:1 Krav på sjukvården utifrån samhällsutveckling

Vi Sverigedemokrater stödjer inte att den svenska kulturen förminskas jämte mot den mångkulturella samhällsutvecklingen. Och vi anser inte att den skattefinansierade vården ska utgöra ett led i steget mot ett mångkulturellt samhälle.

Sverigedemokraterna vill vara tydliga med att vi inte tänker medverka till att vården anpassas efter en mångkulturell utveckling. Vi ser också en risk för de kvinnor som lever under hedersvåld och hedersförtryck inom religiösa och kulturella strukturer, där kvinnan inte har egenbestämmanderätt. Sjukvården har ett ansvar i att motverka förtryck inom våra verksamheter och vi ska skydda våra patienter från detta.

För att förbättra hälsostatusen för nyanlända invandrare med uppehållstillstånd krävs en vård som även bidrar till och förbättrar möjligheten till både snabbare och bättre integration. Vi ska därför undvika att erbjuda transkulturell eller så kallad kultursensitiv vård, eftersom inga studier finns som kan påvisa att en sådan skulle ge ett förbättrat medicinskt utfall. Inte heller bör vi ur ett integrationsperspektiv bedriva identitetspolitik genom att vidta åtgärder eller tillgodose särkrav baserade på kulturtillhörighet, utan efter medicinska behov.

Sverigedemokraterna föreslår regionfullmäktige besluta

- Inte ha medicinska riktlinjer utifrån transkulturellt perspektiv

5:2 Hot och våld

Problembilden kring hot och våld mot personal har under åren blivit allt större. Det är inte acceptabelt att vårdpersonal av rädsla förhindras att utföra sitt arbete på ett tryggt och säkert sätt. Det är dags att vi på allvar börjar diskutera trygghetsfrågorna, och ser över hur vi genom exempelvis utökad kameraövervakning och digitala larm kan ge vår personal en trygg och säker arbetsmiljö.

Sjukhus och andra vårdinstitutioner är inte bara platser där sjuka får vård utan också arbetsplatser för några av samhällets största hjältar. Såväl patienters som anställdas trygghet måste garanteras. Om personal, patienter eller anhöriga drabbas av våld och aggressioner ska det bemötas med full kraft. Samtidigt är det viktigt att vård möjliggörs, även för kriminella och aggressiva patienter. Jämte de ordinarie vårdplatserna ska det finnas särskilda, säkerhetsklassade vårdplatser, dit riskpatienter och aggressiva besökare snabbt kan avskiljas. Det kräver anpassning av lokaler och utrustning, specialutbildad personal och riktlinjer för hur sådana patienter ska tas om hand, från ankomst till utskrivning.

Sverigedemokraterna föreslår regionfullmäktige besluta

- Att utarbeta trygghetslösningar för vårdinrättnings- och blåljuspersonal

6. Infrastruktur

6:1 Kollektivtrafik

Sverigedemokraterna vill ha en kollektivtrafik som alla kan nyttja. Oavsett var de bor, vilken ålder de har eller om de lever med funktionsnedsättning bör kollektivtrafiken fungera tillfredsställande för regionens invånare. Tillgängligheten, tryggheten, punktligheten och komforten för passagerare är viktiga för att fler ska känna att kollektivtrafiken är ett alternativ till bilen. Att fler väljer bussen eller tåget framför bilen är naturligtvis av största vikt för att minska föroreningarna och trängseln i framförallt städerna.

I balansen mellan att erbjuda goda transportsätt och hantera skattebetalarnas pengar på ett ansvarsfullt sätt är anropstyrd närtrafik en bra metod. Anropsstyrda turer är som vanliga turer i en tidtabell, med skillnaden att de bara körs om någon beställt en resa i förväg.

Många medborgare väljer tyvärr bort kollektivtrafiken på kvällar, nätter och helger på grund av otrygghet. Sverigedemokraterna anser därför att kameraövervakning på bussar och tåg bör tillåtas och användas i högre utsträckning och att det bör finnas anställda vakter och servicepersonal i syfte att göra väntetiden och resandet tryggare.

Täta avgångar och rimliga priser bör erbjudas och regionen bör också arbeta för att vid behov öka busslinjer, vilket sammantaget betyder minskad miljöpåverkan. Som ytterligare ett steg i den riktningen bör regionen också ta initiativ till att underlätta samåkning för arbetspendlare genom god tillgång på pendlarparkeeringar. Sverigedemokraternas vision är en prisvärd, punktlig och trygg kollektivtrafik, där alla solidariskt betalar för sin resa och den goda service som erbjuds. Vi menar fortfarande att kollektivtrafiken på landsbygden kan utvecklas till det bättre genom närtrafik.

Vi ser ett behov av att intensifiera dialogen med kommunerna för att gemensamt kunna göra närtrafiken mer attraktiv och för att öka resandet. Tillsammans kan vi bidra till att bryta urbaniseringstrenden och stärka landsbygdens attraktionskraft genom tillgänglig och enkel kollektivtrafik.

Sverigedemokraterna föreslår regionfullmäktige besluta

- Att införa anropstyrd närtrafik till glesbygd där linjelagda turer saknas.
- Att Kamerabevakning ska användas i större utsträckning i kollektivtrafiken.

6:2 Infrastruktur regionalt

Infrastruktur omfattar vägar, spår, hamnar, farleder, bostäder, elnät, fiber, etc. Den byggs för att tjäna syften och skapa möjligheter. Regionens infrastruktur ska hålla hög klass. Vägnät och spår ska rustas och byggas ut för en allt mer ökande trafik av olika slag. Biltrafiken har en hög andel av trafikvolymen redan. Totalvolymen kommer att öka markant över en 30 års period. Detta medför att många aktörer måste samverka för att mäta behovet för en hög kvalitet. Detta slår särskilt hårt mot kollektivtrafiken så att acceptabla restider kan innehållas. Elnäten måste rustas och byggas ut för att klara elektrifieringen. Spårutbyggnad mot Stockholm resp. Oslo samt mot andra närliggande orter är vital för en ökad kapacitet.

Trafik

Trafik i alla dess former måste fungera i hela regionen för alla. Det ensidiga kravet att biltrafiken måste minskas av klimatskäl måste upphöra. Transporter måste fungera för alla oavsett var man vill bo och arbeta. Pendling ska underlättas. Nu kan inte alla ta cykel, inte heller buss. Vi måste verka för att familjens livskvalité inte begränsas.

Omställning till "fossilfritt" är inte oproblematiskt. Det är än mer problematiskt med "förnybart". Vi menar att den bör ske varsamt och behöver inte vara fullständig. Utsläpp av koldioxid till atmosfären är inte den drivande orsaken till temperaturökningen, oavsett vad IPCC säger i sin politisk färgade doktrin. Elbehovet kommer att öka i transportsektorn, vilket gör att egenproducerad el inte är fel.

Västerås flygplats

Det är viktigt att det finns tillgång till snabba transporter i ett land som präglas av just långa avstånd, en del i detta är att stärka den nödvändiga infrastrukturen för flygtrafik, den regionala flygplatsen. Flygplatsen fyller en viktig funktion för försvaret, polisen, ambulansverksamheten samt för beredskap vid exempelvis skogsbränder. För att arbetet ska kunna bedrivas krävs personal och utrustning. Regionen bör därför värna och stödja den regionala flygplatsen. De bör även verka för att hemställa till regeringen om ökad statlig finansiering.

Sverigedemokraterna föreslår regionfullmäktige besluta

- Att hemställa till regeringen om ökad statlig finansiering.

6:3 Det regionala och storregionala utvecklingsuppdraget

Region Västmanland är på sin plats på kartan strategiskt beläget med tillhörighet till de båda expansiva Stockholm/Mälarenregion och den viktiga Bergslagsregionen.

Innovation och företagande, attraktiva miljöer och tillgänglighet, kompetensförsörjning samt internationellt samarbete är viktiga områden att fokusera på i det regionala utvecklingsarbetet.

Sverigedemokraterna ser positivt på vår regionala utveckling och vi anser att regionen har en viktig roll i tillväxt- och utvecklingsarbetet i hela länet samt att detta ansvar bör utvecklas och breddas till att omfatta fullt ansvar för landsbygds/glesbygdsutvecklingen. Utan att förbise det primära huvuduppdraget.

Utbildning

Högre utbildning och dess samverkan med näringslivet är mycket viktigt. Synergieffekterna är stora. Det övergripande målet är att öka attraktionen. Det gäller speciellt för teknikorienterad utbildning där dragloket Mälardalens högskola (universitet) står i fokus.

6:4 Regional strategi för energiförsörjning

Västmanland har en omfattande kapacitetsbrist och ett investeringsbehov inom de nationella stamnäten och regionala elnäten. Den bristfälliga kapaciteten innebär en otillräcklig energiförsörjning, vilken påverkar industrins förutsättningar och dess nyetablering men även regionens elektrifiering med förnybara bränslen. En lösning är att säga "fossilfritt", stärka de lokala elnäten och bygga egen större kraftproduktion. Första steget i en säkrad energiförsörjning är en gemensam strategisk samsyn kring regionala, kommunala och

nationella åtgärder. I sin energi- och bränsleförbrukning ta största möjliga miljöhänsyn samtidigt som valen också måste vara ekonomiskt försvarbara. Därför bör Region Västmanland ha en övergripande regional energiförsörjnings strategi, som del av den Regionala Utvecklingsstrategin.

Försörjning av värme till regionens medborgare är väl försörjd i kommunerna. Det är betydligt sämre med elförsörjningskapaciteten, vilket för dagen är en begränsande faktor för regionens utveckling och expansion. Elektrifieringen är massiv och intentionen är att göra detta på kort tid. Men det finns en tröghet i att bygga både nät och produktion. Ledtiden är ca 10 år och framförhållningen för att möta dagens behov har misslyckats. Agenda 2030 från FN, som delvis blivit lag på klimatområdet, driver omställningen. Nyckelordet är förnybart. Det är positivt för krisberedskapen också. Sverigedemokraterna menar att vindkraft inte är en långsiktig lösning och ska inte etableras i regionen.

Sverigedemokraterna menar att vätgas som energibärare kan vara ett mycket bra alternativ i flera sektorer. Vi menar att regionen bör vara aktiv inom området så att tex tankstationer etableras.

Sverigedemokraterna föreslår regionfullmäktige besluta

- Att Region Västmanland bör ha en övergripande regional energiförsörjnings strategi, som del av den Regionala Utvecklingsstrategin.
- Att energianvändandet skall ta största möjliga miljöhänsyn och måste vara ekonomiskt försvarbara

6:5 Krisberedskap

Kriser och katastrofer drabbar ibland ett samhälle en region, ett land eller en hel värld. Det kan exempelvis vara en stor olycka, utsläpp, bränder eller en pandemi. Regionen bör stå rustad inför att en sådan situation kan uppstå och hålla lager av skyddsutrustning, läkemedel och sjukvårdsmateriel. Dessa lager bör vara ett buffertlager där man använder materialet och kontinuerligt fyller på med nytt för att detta inte ska bli utdaterat och oanvändbart.

Sträva efter att förbättra omhändertagandet av läkemedel med syftet att minimera mängden utsläpp av skadliga ämnen i naturen.

Med erfarenhet och nytt kunnande av brist och utebliven materialförsörjning kan vi konstatera den enorma negativa effekt det orsakat, såsom inställda operationer med ökade vårdköer samt försämrad patientsäkerhet.

Det finns idag ingen myndighet eller aktör med ansvar för helhetssyn och systemsyn över området eller dess relaterande IT-system. Det ställs heller inga krav på kontinuitetshantering inom området hälso- och sjukvård.

Sverigedemokraterna anser att det måste finnas centrala materiellager i händelse av krig eller kris. Självförsörjningsgraden måste öka.

6:6 Närproducerade och lokalproducerade livsmedel

Sverigedemokraterna ser det som en självklarhet att alla måltider som serveras i regionens regi skall följa svenska miljö- och djurskyddslag, vara antibiotikafria och i största möjligaste mån också lokalproducerade. Välja bort produkter som framställts genom att utsätta djur för onödigt lidande, där det är möjligt.

Att gynna våra lokala leverantörer av basprodukter som används inom regionens verksamheter borde vara en självklarhet. Av de animaliska produkter som inte produceras i vår region, ska bara svenskproducerade produkter köpas in. Då följer vi svenska miljö- och djurskydds regler, håller nere antibiotikaanvändandet och dessutom gynnar både länets och svenska företag.

Det visar sig att en ökad markanvändning i ekologisk odling kan leda till högre klimatpåverkan. Anledningen till att ekologisk mat är sämre för klimatet än konventionell är att skördarna per hektar är mycket lägre i ekologisk matproduktion, främst eftersom konstgödsel inte tillåts i ekologisk odling. För samma mängd mat krävs därför mycket större markareal om den är producerad ekologiskt. Det som ansetts som banbrytande

med studien är slutsatsen att denna arealskillnad innebär en mycket stor klimatpåverkan till nackdel för ekologisk mat.

Sverigedemokraterna föreslår regionfullmäktige besluta

- Att öka inköpen av lokal och närproducerade livsmedel och minska användandet av ekologiska livsmedel och Fair Trade med besparande effekt på 5,5 mkr 2022, 6,5 mkr 2023, 8,0 mkr 2024.
- Att välja bort produkter som framställts genom att utsätta djur för onödigt lidande, där det är möjligt.

7. Kultur

För Sverigedemokraterna spelar kulturen en central roll för människan och vår nationella sammanhållning. Vi eftersträvar en bred och livskraftig svensk kulturpolitik där barns, äldres och funktionsnedsattas rätt till kultur särskilt beaktas. Ledorden är tillgänglighet och folkhälsa. Regionen måste prioritera det immateriella kulturarvet.

Samtidskulturella uttryck ska i högsta möjliga mån sträva efter att vara oberoende från såväl kommersiella som offentligpolitiska intressen

För oss är det självklart att vi i Västmanland har ett unikt och värdefullt kulturellt arv som är värt att värna, vårda och visa. Kulturen ska förvalta Sveriges och regionens historia och arv, främja gemenskap och trygga den lokala, regionala och nationella identiteten. Den gemensamma svenska kulturen har hållit oss samman och utgjort grunden för framväxten av det demokratiska, fredliga och solidariska välfärdssamhälle som varit kännetecknande för vårt land under lång tid. Vi måste intensifiera kampen mot kulturarvsbrottslighet på alla nivåer i samhället.

Att öka förståelsen för kulturarvets betydelse och stärka den lokala och regionala sammanhållningen är således en angelägen uppgift för alla oss som värnar förvaltarskapstanken och vill främja en positiv samhällsutveckling. Regionens verksamhet inom kulturområdet består till stor del av utbetalning av olika former av bidrag till kulturinstitutioner, vilket innebär att prioriteringar alltid görs mellan olika institutioner och verksamheter. Sverigedemokraterna liksom övriga partier gör sina egna prioriteringar, vilket visar sig i viljan att ge mer bidrag till vissa kulturaktörer och mindre till andra.

Inom samhällsbyggnad ska kulturhistorisk hänsyn och kulturell planering vara självklara, integrerade delar.

Turism och kulturarv

Inom regionen finns ett stort och varierat kulturutbud, men som alltid när det gäller offentligt finansierad verksamhet så handlar det också om prioriteringar. Sverigedemokraterna anser att vårt kulturarv, alltså det som skapat det Sverige som vi lever i idag, ska lyftas fram, stödjas och bevaras. Detta är något som den så viktiga besöksnäringen också gynnas av då många av våra kulturarvsplatser lockar många nyfikna turister från övriga i Sverige och utländska besökare. Natur- och kulturvård ska knytas samman.

Regionen måste öka kulturmiljöhänsynen vid exploatering.

Självfinansieringsgraden på de kulturella institutionerna bör uppgraderas där varje enhetsmål skall vara att bära sina egna kostnader med en genomtänkt intäkts finansiering.

Sverigedemokraterna föreslår regionfullmäktige besluta

- Att avslå anslagen till föreningar och organisationer som i handling motverkar demokratiska värderingar
- Att kulturnämnden fokuserar på satsningar inom området barnkultur.
- Att kulturnämnden stödjer turismnäring som visar upp vårt kulturarv.
- Att kulturnämnden granskar och följer upp kulturprojekt pengar.
- Att kulturnämnden prioriterar satsningar inom idrott och idrottsföreningar som bidrar till integration.
- Att kulturen ska binda samman regionens förflutna med såväl nutid som framtid
- Att stärka och synliggöra regionala traditioner, högtider, seder och bruk i större utsträckning
- Att möjlighet till kulturupplevelser ska finnas för alla, i alla livets skeden, och kulturen ska ges möjlighet att spela stor roll för hälsan.

- Att det ska finnas god tillgång till kulturella utbildningar och kulturinstitutioner av hög kvalitet.
- Att säkerställa att ökade anslag till kulturarvsbevarande föreningar primärt sker i form av ökat basverksamhetsstöd.
- Att öppna upp för fler möjligheter till fria entréer.

8. Ekonomi

Det förutsätts en effektiv styrning och prioritering av alla investeringar, framförallt nu till nytt akutsjukhus i Västerås som skall byggas, så att driftskostnaderna anpassas till vad som är möjligt att finansiera. Ökade driftskostnader ska rymmas inom förvaltningarnas beslutade driftsramar.

Regionens senaste uppdaterade investeringsplan/sammanställning för åren 2020 - 2034 uppgår indikativt till 16,1 miljarder kronor. Det motsvarar knappt 1,1 miljarder kronor per år och är minst dubbelt så mycket per år mot vad regionen investerat de senaste åren.

Investeringarna utgörs av befintliga fastigheter, investeringar i medicinteknisk utrustning, lokalförsörjningsplan Köping, Sala sjukhus samt övriga investeringar.

Regionens finansiella investeringskapacitet är lägre än investeringsbehovet under perioden. Det medför behov av prioritering av investeringar eller förbättrad investeringskapacitet. (exempelvis genom högre resultat – det vill säga högre grad av självfinansiering - och därmed förbättrad finansiell ställning.)

Fastighetskostnaderna kommer att ta en större andel av budgeten, på såväl regionnivå som i berörda förvaltningar, i anspråk under lång tid. När investeringarna enligt etapp 1, nytt akutsjukhus Västerås, är genomförda innebär det ökade driftkostnader på uppskattningsvis 400 till 600 miljoner kronor årligen. Ett resultat om 2 procent av skatter och bidrag blir svårt att upprätthålla för regionen när framförallt avskrivningar och räntekostnader ökar till följd av högre investeringsnivåer. Och en diskussion gällande 2% kravet är på sin plats.

Ju högre låneskuld desto lägre självfinansiering och därmed högre räntekostnader och högre finansiell risk. En viktig strategi blir därför att försöka begränsa låneskulden och klara återbetalning av lånen under investeringarnas livslängd och därmed säkra generationsperspektivet.

De möjligheter/strategier som finns för att dämpa låneskuldens storlek är:

Finansiering/pensionsportfölj

Dämpas omfattningen av extern upplåning så innebär det även lägre räntekostnader och finansiell risk. I dag återinvesterar regionen all avkastning från pensionsmedlen i pensionsportföljen, men även avkastningen skulle kunna användas till att ytterligare dämpa kommande låneskuldens storlek. Konsekvensen blir att pensionsmedelsportföljen inte växer ytterligare eller växer långsammare, men eftersom pensionsskulden sakta förväntas minska så försämrar inte skuldtäckningsgraden.

Åtgärden bedöms ha god

effekt på låneskuldens storlek och bör prioriteras som åtgärd. Ungefär 200 miljoner kronor årligen kan frigöras på detta sätt.

Försäljningslikviden investeras i byggnationerna genom lägre lån och därmed lägre räntekostnader för lån samt viss amortering under perioden.

Kostnadsutjämningen framöver påverkar möjligheten att upprätthålla resultatet.

En lägre resultatnivå kräver annan finansiering i form av ökade externa lån, återlån av pensionsmedel eller försäljning av tillgångar.

Möjlighet finns att sälja delar av pensionsmedelsportföljen för att kunna frigöra kapital till investeringar och därmed dämpa låneskulden.

Främst avses ränteinnehavet som bedöms ha sämst marknadsförutsättningar för att leverera avkastning kommande år, då räntan bedöms vara låg under lång tid framåt. Försäljning av regionens räntetillgångar motsvarande 1 700 miljoner kronor under ett antal år i takt med att byggnationerna framskrider. Försäljningslikviden investeras i byggnationerna genom lägre lån och därmed lägre räntekostnader för lån samt viss amortering under perioden.

Även om försäljningseffekten innebär ett förlorat avkastningsbidrag från ränteportföljen bedöms nettoeffekten på regionens resultat som positiv, och skulle innebära en resultatförstärkning med 30 till 35 miljoner årligen. Dessutom minskar regionens ränterisk och vissa finansiella nyckeltal skulle förbättras med anledning

av lägre extern upplåning men skuldtäckningsgraden av pensionsskulden skulle samtidigt försämrats. Ytterligare en strategi som utreds vidare, är ett så kallat internlån där regionen lånar av sig själv i stället för av banken. Det innebär att vid försäljning av pensionsmedlen, till exempel räntetillgångar, så upprättas en revers med marknadsmässiga räntevillkor mot regionen.

Resultatmål

Regionen ska uppnå fastställt ekonomiskt resultat 188 mkr 2022,192 mkr 2023,197mkr 2024.

Sverigedemokraternas förslag till fullmäktiges beslut

- Att pröva återinvesteringen av avkastningen i pensionsmedelsportföljen årligen
- Att överväga att sälja delar av pensionsportföljens räntedel vid kommande externa upplåning

Resultat					
	Utfall	Budget	Budget	Plan	Plan
<i>Belopp i miljoner kronor</i>	2020	2021	2022	2023	2024
Verksamhetens intäkter	2 239	1 729	1 780	1 833	1 888
Verksamhetens kostnader	-10 202	-10 217	-10 582	-10 791	-11 072
Avskrivningar	-327	-340	-362	-384	-396
Verksamhetens Nettokostnader	-8 290	-8 828	-9 164	-9 342	-9 579
Skatteintäkter	6 504	6 623	7 018	7 251	7 463
Generella statsbidrag och utjämnning	2 466	2 394	2 362	2 325	2 387
Verksamhetens resultat	679	188	217	234	271
Finansiella intäkter	531	68	77	88	97
Finansiella kostnader	-213	-76	-106	-130	-171
Resultat efter finansiella poster*	997	180	188	192	197

* Resultat motsvarar 2 % av skatter och statsbidrag (god ekonomisk hushållning)

Nettokostnadsutveckling -1,7% 6,5% 3,8% 1,9% 4,5%
 Nettokostnadsutveckling 2020 är utifrån utfall 2019.
 Nettokostnadsutveckling 2021 är utifrån utfall 2020.

Resultat enligt god ekonomisk hushållning	180	188	192	197

Ramar				
Regionsättning i miljoner kronor	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen	7 594,0	7 794,9	8 040,5	8 231,7
<i>varav Vårdval</i>	1 228,3	1 249,6	1 275,2	1 300,8
Fastighets- och serviceförvaltningen	29,3	26,9	27,0	27,2
Regionkontoret	218,9	215,9	221,1	222,7
Förvaltningen för digitaliseringsstöd	0,0	0,0	0,0	0,0
Regionala utvecklingsförvaltningen	153,0	150,2	152,4	154,7
<i>varav Kultur och folkbildningsnämnden</i>	89,7	91,7	93,3	94,8
Kollektivtrafiknämnd	324,6	331,0	336,6	346,8
Politisk verksamhet och patientnämndens kansli				
Patientnämnden inkl kansli	5,9	6,0	6,2	6,3
Förtroendevalda och bidrag till politiska partier	37,2	43,5	43,5	43,5
Revisionen	5,3	5,4	5,5	5,6
Summa fördelat till förvaltningar	8 368,1	8 573,9	8 832,8	9 038,3
Anslaget till regionstyrelsens förfogande	768,5	774,7	656,4	641,6
<i>varav statsbidrag</i>	494,5	401,8	299,8	300,0
SUMMA VERKSAMHET	9 136,6	9 348,6	9 489,2	9 679,9
Gemensamma kostnader och intäkter	-308,7	-184,5	-146,8	-100,6
SUMMA DRIFTBUDGET (nettokostnader)	8 828,0	9 164,1	9 342,3	9 579,3

Specifikation av anslaget till regionstyrelsens förfogande				
<i>Belopp i miljoner kronor</i>	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Omställning och kompetensutveckling	25,0	25,0	25,0	25,0
Personalpolitiska medel	4,0	4,0	4,0	4,0
Utökning kollektivtrafiken (MÅLAB mm)		30,0	30,0	30,0
Fastighetsomställningskostnader	15,0	15,0	15,0	15,0
Ökad hyra Sala (nybyggnation/ombyggnation)		4,0	8,0	8,0
Akutsjukhus Västerås Projektering/genomförande	18,0	31,0	35,0	30,0
Post. Doc. Tjänster (somatik)	2,0	2,0		
Cosmics utvecklingsprogram	22,0	25,0	27,7	6,7
Nationella riktlinjer (GAP-analyser)	5,0	5,0	5,0	5,0
Tarmcancerscreening	7,5	6,0		
Regionvårdsavtal	30,0	30,0		
Extra IVA-platser (5st)	15,0	11,0		
Hållbarhetsprogram/bredbandsstrateg	3,0	2,0		
Forskning- och innovationsstrategi	5,0	10,0	10,0	10,0
Rehabilitering medarbetare	1,0	1,0		
Brandskyddsåtgärder		2,0	2,0	2,0
Införande NetClean		1,0	1,0	
Ökad hyra utbildningsenheten		1,9	1,9	1,9
LSS		11,0	11,0	11,0
Projekt Akutbil psykiatri		2,0	2,0	2,0
Preventiva åtgärder BUP		5,0	5,0	5,0
Minskade vårdköer		10,0		
Äggstockscancer		4,0	4,0	4,0
Kvinnosjukvård, primärvården (MHV)			5,0	5,0
Summa övrigt	159,0	237,9	191,6	164,6
Förutsätter statsbidrag				
Kvinnorsjukvård, specialist- och primärvårdsverksamhet	27,7	27,7		
Psykisk hälsa	28,0	38,0	20,0	
Psykisk hälsa, ungdomsmottagningar från 2020	3,9			
Psykisk hälsa, stärkt samverkan från 2020	7,5			
Kortare väntetider i cancervården	11,0	10,0	10,0	
Sjukskrivningsprocessen/Rehabkoordinatorer	9,7	9,0	9,0	
God och nära vård	136,0	95,0	80,0	
GNV-Ambulanssjukvård	2,7	2,5	2,5	
Sammanhållen, jämlik och säker vård	7,0	7,0	7,0	
Civilt försvar	1,3	6,9	6,9	
Ökad tillgänglighet i hälso- och sjukvården	80,0	80,0	80,0	
Kollektivtrafik, komp. minskade biljettintäkter	10,0			
Provtagning	53,0			
Uppdämt vårdbehov	106,7	106,7		
Återhämtningsbonus		9,0	9,0	
Övriga statsbidrag	10,0	10,0	75,4	300,0
Summa statsbidrag	494,5	401,8	299,8	300,0
Summa reserverat	653,5	639,7	491,4	464,6
Egentligt oförutsett/budgeteringsmarginal	115,0	135,0	165,0	177,0
Summa till regionstyrelsens förfogande	768,5	774,7	656,4	641,6

Förslag investeringsramar

<i>Belopp i miljoner kronor</i>	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Inventarier och utrustning	233	269	222	219
Byggnadsinvesteringar	818	782	778	881
varav akutsjukhus Västerås	344	437	471	547
varav ny sjukvårdsbyggnad Sala	200	67	0	0
Investeringar totalt	1 050	1 050	1 000	1 100

Förslag låneramar

<i>Belopp i miljoner kronor</i>	Ram 2021	Ram 2022	Behov 2023	Behov 2024
Bankkontokredit	1000	1000	1000	1000
Låneram	400	400	400	400
Investeringar totalt	1 400	1 400	1 400	1 400

Prognos från SKR 2021-04-29

<i>Belopp i miljoner kronor</i>	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Skatteintäkter	6 677	7 018	7 251	7 463
Slutavräkning 2020	-54	0	0	0
Inkomstutjämningsbidrag	1 155	1 239	1 271	1 310
Kostnadsutjämningsbidrag	33	33	38	43
Regleringsavgift	189	123	28	-5
Införandebidrag	121	28	0	0
Statsbidrag för läkemedelsförmånen	895	939	988	1 039
Summa skatter och statsbidrag	9 016	9 381	9 576	9 850

	2022	2023	2024
HSF			
Ram 20210505	7 799	8 073	8 271
Minskad administration 2% (inkl säljande verksamheter) år 2022-2023 samt 3% 2024	-9,6	-9,6	-14,4
Minskning av VRI pga förebyggande insatser	-5,0	-5,0	-5,0
Utbildningssatsning VRI	2,0	2,0	1,0
Minskning av användandet av ekologiska livsmedel och Fair Trade gentemot närodlat	-5,5	-6,5	-8,0
Utbildning/ kompetenshöjande åtgärder BUP	5,0	5,0	5,0
I Primärvården kompetensutbildning psyk	3,0	3,0	3,0
Satsning ohälsa/fetma	6,0	6,0	6,0
Minskad ram plock och pack, Läkemedel		-4,0	-4,0
Minskad ram IVA-platser		-23,0	-23,0
	-4,1	-32,1	-39,4
Ny ram	7 794,9	8 040,5	8 231,7
RK			
Ram 20210505	225	231	235
Minskad administration 3% (inkl säljande verksamheter) år 2022-2023 samt 4% 2024	-4,8	-4,8	-6,9
Ingen uppräknings 2022-2024	-4,6	-5,2	-5,5
	-9,4	-10,0	-12,4
Ny ram	215,9	221,2	222,7
RUF			
Ram 20210505	156	158	161
Minskad av administration 3% (inkl säljande verksamheter) år 2022-2023 samt 4% 2024	-2,4	-2,4	-2,7
Ingen uppräknings 2022-2024	-3,2	-3,7	-3,8
	-5,6	-6,1	-6,5
Ny ram	150,2	152,4	154,7
Politisk verksamhet (Förtroendevalda)			
Ram 20210505	44	45	46
Besparing, ingen LPIK uppräknings 2022-2024	-0,9	-1,5	-2,6
Ny ram	43,5	43,5	43,5
KTF			
Ram 20210505	332	338	349
Minskad administration 2,5% (inkl säljande verksamheter) år 2022-2023 samt 3,5% 2024	-1,0	-1,0	-2,0
Ny ram	331,0	336,6	346,8

Fullmäktiges beslut om inriktning och budget

Sverigedemokraternas förslag till fullmäktiges beslut

- **Att:** Skattesatsen för den regionskatt som ingår i den preliminära inkomstskatten fastställs för år 2022 till 10,88%
- **Att:** Resultatmål inom samtliga målområden inom Sverigedemokraternas budget fastställs
- **Att:** Ram om 6,0 mkr, 2022 6,2 mkr 2023 6,3 mkr 2024 till patientnämnden inklusive kansli fastställs
- **Att:** Förslag till budget för 2022 och ramar för 2023 - 2024 fastställs enligt Sverigedemokraternas förslag.
- **Att:** Uppdra till regionstyrelsen att ytterligare intensifiera arbetet med att identifiera kostnadsdämpande åtgärder för att uppnå ekonomi i balans inom regionen och samtliga förvaltningar.
- **Att:** minska administrationskostnader inom HSF 2022 - 2023 med 2,0% och 2024 med 3,0%
- **Att:** minska administrationskostnaderna inom KTF med 2,5% 2022 - 2023 och 2024 med 3,5%
- **Att:** minska administrationskostnaderna inom RK med 3,0% 2022 - 2023, och 4,0% 2024
- **Att:** minska administrationskostnaderna inom RUF med 3,0% 2022-2023 4,0% 2024
- **Att:** Ingen uppräknings av LPIK på RK och RUF 2022 - 2024
- **Att:** Ingen uppräknings av LPIK politisk verksamhet 2022 - 2024
- **Att:** kraftfullt informera befolkning om personliga profylaktiska åtgärder i syfte att om möjligt undvika cancersjukdomar
- **Att:** öka resurserna och korta ledtiderna till cancervård
- **Att:** anslå 4 miljoner kronor per år 2022 - 2024 till forskning för att hitta tillförlitliga screeningmetoder samt bättre behandlingsmetoder
- **Att:** anslå 10mkr 2022 som extra resurs för att minska vårdkö.
- **Att:** varje patient ska ha en fast namngiven läkarkontakt
- **Att:** genomlysna möjligheterna att öppna äldrevårdsmottagningar
- **Att:** Utveckla korttidsboenden för minskade besök på akuten av sköra äldre
- **Att:** Triageringen inom akutsjukvården måste få ett bättre flöde
- **Att:** samarbetet mellan primärvården och psykiatrien bör förbättras för att garantera att patienten får tillgång till adekvat behandling
- **Att:** införa psykiatriambulans PAM att anslå till RS 2 mkr /år i planperioden 2022 - 2024
- **Att:** föreslå breda satsningar på utbildning av personal inom BUP med 10 mkr/år 2022 - 2024
- **Att:** 9 miljoner kronor anslås under 2022 - 2024 inom psykiatrien och suicidprevention
- **Att:** satsningarna på sjukhusanslutna palliativa team som gör det möjligt att vårda döende och svårt sjuka vuxna, ungdomar och barn i hemmet bör utökas
- **Att:** Satsningarna på förbättrad tillgänglighet för funktionsnedsatta bör intensifieras
- **Att:** Samverkan med brukarorganisationerna bör förbättras
- **Att:** anslå 6mkr/år 2022 - 2024 i insatser till förebyggande hälsovård (Ohälsa och fetma)
- **Att:** anslå 2mkr 2022, 2mkr 2023, 1mkr 2024 till förebyggande insatser av VRI
- **Att:** implementera Cosmic mellan regionen och kommunerna
- **Att:** öka antalet vårdplatser genom egen personalförstärkning
- **Att:** begränsa användning av hyrpersonal
- **Att:** verka för att regionen skall vara en attraktiv arbetsplats
- **Att:** utarbeta trygghetslösningar för vårdinrättnings- och blåjuspersonal
- **Att:** införa anropstyrd närtrafik till glesbygd där linjelagda turer saknas.
- **Att:** Kamerabevakning ska användas i större utsträckning i kollektivtrafiken.
- **Att:** hemställa till regeringen om ökad statlig finansiering till flygplatsen

- **Att:** Region Västmanland bör ha en övergripande regional energiförsörjning strategi, som del av den Regionala Utvecklingsplanen.
- **Att:** energianvändandet skall ta största möjliga miljöhänsyn och måste vara ekonomiskt försvarbara
- **Att:** öka inköpen av lokal och närproducerade livsmedel och minska användandet av ekologiska livsmedel och Fair Trade med besparande effekt på 5,5 mkr 2022, 6,5 mkr. 2023, 8,0 mkr 2024.
- **Att:** avslå anslagen till föreningar och organisationer som i handling motverkar demokratiska värderingar
- **Att:** kulturnämnden fokuserar på satsningar inom området barnkultur
- **Att:** kulturnämnden stödjer turismnäring som visar upp vårt kulturarv
- **Att:** kulturnämnden granskar och följer upp kulturprojekt pengar
- **Att:** kulturnämnden prioriterar satsningar inom idrott och idrottsföreningar som bidrar till integration
- **Att:** kulturen ska binda samman regionens förflutna med såväl nutid som framtid
- **Att:** stärka och synliggöra regionala traditioner, högtider, seder och bruk i större utsträckning
- **Att:** möjlighet till kulturupplevelser ska finnas för alla, i alla livets skeden, och kulturen ska ges möjlighet att spela stor roll för hälsan.
- **Att:** det ska finnas god tillgång till kulturella utbildningar och kulturinstitutioner av hög kvalitet.
- **Att:** säkerställa att ökade anslag till kulturarvsbevarande föreningar primärt sker i form av ökat basverksamhetsstöd.
- **Att:** öppna upp för fler möjligheter till fria entréer.
- **Att:** pröva återinvesteringen av avkastningen årligen
- **Att:** överväga att sälja delar av pensionsportföljens räntedel vid kommande externa upplåning
- **Att:** Ramen för investeringsplan 2022 - 2024 fastställs enligt bifogat förslag
- **Att:** låneramen fastställs 2022 - 2024 enligt bifogat förslag
- **Att:** Regionplan och budget 2022 – 2024 i sin helhet fastställs enligt Sverigedemokraternas budget